

Vzpomínka na doc. MUDr. Otto Mayera, CSc.

17. září 2018 tomu byl rok, co nás ve věku nedožitých 77 let náhle opustil doc. MUDr. Otto Mayer, CSc., emeritní přednosta Oddělení klinické farmakologie Fakultní nemocnice v Plzni. Tato zpráva nás všechny velice zaskočila, protože byl ve výborné fyzické i psychické kondici a stále neúnavně pracoval ve svém oboru, kterému byl věrný po celý svůj profesní čas.

Doc. MUDr. Otto Mayer, CSc., svá lékařská studia ukončil v roce 1963 na Lékařské fakultě UK v Plzni a ve stejném roce začal pracovat jako odborný asistent ve Farmakologickém ústavu stejné fakulty, kde také v r. 1968 obhájil titul kandidáta věd. Své odborné vědomosti dále rozvíjel během ročního studijního pobytu na Istituto Superiore di Sanita v Římě. V této době se v České republice formoval obor klinické farmakologie a v r. 1971 vzniklo Oddělení klinické farmakologie a hematologie také v Plzni, kde se k pracovnímu týmu připojil v r. 1973 také doc. Mayer a jako jeden z prvních složil atestaci z oboru klinické farmakologie. V r. 2002 se též podílel na vypracování druhé verze koncepce klinické farmakologie v České republice. Jeho odborný zájem se soustředil zejména na problematiku farmakoterapie kardiovaskulárních chorob a byl to právě on, kdo připravil podkladovou dokumentaci ke klinickému hodnocení (dnes I. a II. fáze) betablokátoru Trimepranol, originálního přípravku z produkce tehdejšího VÚFB Praha, jehož licence byla později prodána do několika západních zemí a v Československu byl více než 20 let nejčastěji užívaným betablokátozem. Po purkyňovském vzoru sám na sobě novou látku v dávce 40 mg vyzkoušel a během hluboké bradykardie se přesvědčil o jejím nežádoucím účinku. Také z tohoto důvodu mu bylo uděleno čestné členství České kardiologické společnosti. V dalších letech se zabýval vývojem nových antihypertenziv a různou formou přispěl k vývoji prakticky všech skupin antihypertenziv. Byl jedním ze zakladatelů Pracovní skupiny pro hypertenzi České kardiologické společnosti, z níž v r. 1997 vznikla samostatná Česká společnost pro hypertenzi. Zde byl dlouhou dobu členem výboru a pokladníkem a podílel se také na or-

ganizaci konferencí. Čestným členem České společnosti pro hypertenzi se stal v roce 2002.

V časných fázích formulování metodických postupů v oboru klinické farmakologie se zúčastnil standardizace provádění bioekvivalenčních studií, a to ještě v době, než se tato činnost stala vysoce komercializovanou a přestala být realizovatelná v akademických podmínkách. Podobně měl po řadu let příležitost přispívat k uplatnění laboratorních metod v oboru, např. při monitorování hladin léků. Po centralizaci laboratorního komplementu se stále více zaměřoval na klinickou práci. V r. 1992 obhájil titul docenta v oboru vnitřního lékařství a stal se přednostou Oddělení klinické farmakologie s lůžkovou a ambulantní částí. Toto pracoviště bylo akreditováno kromě oboru klinické farmakologie také v oboru angiologie a revmatologie a dodnes je vysoce hodnoceno v příslušných odborných společnostech. Zde je také patrné prosazování interdisciplinární orientace oboru klinické farmakologie, jehož byl vždy protagonistou. Doc. Mayer byl dvě funkční období místopředsedou České společnosti klinické farmakologie, kde patřil mezi její zakladatele v roce 2009, spoluautorem 2. verze koncepce klinické

farmakologie a dlouhodobým členem akreditační komise oboru klinické farmakologie. Zúčastnil se též organizace 13. Evropské konference klinické farmakologie a terapie v Praze v r. 2017.

Během více než 4 desítek let publikoval ve zmíněných vědeckých oblastech 149 publikací a přednesl více než 200 přednášek, byl řešítelem několika odborných grantů a spoluautorem monografie. Na Lékařské fakultě UK v Plzni přednášel vybrané kapitoly z klinické farmakologie, které byly vždy klinicky orientovány. Na vědeckých konferencích byl znám jako vynikající přednášející a charismatický diskutér. Jeho spolupracovníci vždy oceňovali Ottův osobitý přístup k medicíně jako takové. Byla v něm znát dlouholetá praktická zkušenost, neměl rád medicínská dogmata, slepé následování doporučených postupů a kritizoval i přílišnou důvěru ve výsledky klinických studií. K pacientům se choval vždy velmi hezky, s pochopením i s občasným odlehčením situace tam, kde to bylo vhodné. Měl rád interdisciplinární přístup a vždy vedl své podřízené ke spolupráci s ostatními obory a pracovišti. Byl výborný znalec lidí a uměl velmi dobře odhadnout i momentální náladu svých spolupracovníků.

Doc. Mayer měl dva velké koníčky, cestování a sport. Cestování neprovozoval

s pomocí cestovních kanceláří, ale předem pečlivě připravený itinerář uváděl v život v příslušné zemi, kde si vždy zajistil vše potřebné. Procestoval například Spojené státy severoamerické, mnoho zemí v Evropě, jižní Ameriku až k Ohňové zemi nebo k vodopádům Iguacu, projel africké pouště i Srí Lanku, byl na safari v Keni a v Austrálii se dostal až ke kultovní hoře Uluru. Je smutnou ironií osudu, že k jeho smrtelnému úrazu došlo při poměrně bezpečném cestování v Gruzii.

Byl vášnivým a soutěživým sportovcem, ale sport nikdy neprovozoval závodně. Dlouhodobě se věnoval tenisu, golfu a sjezdovému i běžeckému lyžování, jezdil též výborně na kolečkových bruslích.

Všechny své aktivity provozoval nejčastěji se svou rodinou, manželkou Helenou, kterou poznal při studiích na lékařské fakultě a která se také věnuje lékařské praxi, a svými třemi dětmi – Helenou, Ottou a Kateřinou. Helena i Otto vystudovali medicínu, Otto ml. následuje akademickou kariéru svého otce a byl nedávno jmenován profesorem, nejmladší Kateřina dosáhla titulu magistra. Dva vnuci a jedna vnučka byli jeho největší láskou a rád je zasvěcoval do tajů sportu.

Na závěr mi dovoluete několik osobních poznámek. S Ottou jsme měli velmi společné CV, a to jak v čase, tak v obsahu. Znali jsme se celkem 55 let, z toho 40 let nás spojovala klinická farmakologie. Náš vztah přerostl v hluboké přátelství, hrávali jsme společně tenis a v poslední době často golf. S velkou radostí vzpomínám na společné safari v Keni i na mnoho společných diskuzí na vědeckých fórech i v soukromí. Určitou dobu jsme na konferencích hráli diskuzní hru, kdy jsme se mohli zeptat na cokoliv

a jaké malé zadostiučinění bylo to, když druhý nedokázal odpovědět, což se Ottovi stalo velmi výjimečně. Často jsme si telefonovali a řešili některé problémy ve vývoji klinické farmakologie i našich osobních životech.

Můj vzácný a nejlepší příteli, nikdy jsi mě v životě nezklamal s výjimkou září loňského roku... Budu na Tebe vždy s úctou a láskou vzpomínat, stejně tak jako celá klinicko-farmakologická obec.

Milan Grundmann